

Послання апостола Павла до галатів

ПОСІБНИК ДЛЯ УЧНЯ

Послання апостола Павла до

галатів

Посібник для учня

«Ходити рівно за євангельською правдою»

Галатів 2:14

www.kraynebo.com

Видавництво «Крайнебо»
Львів, Україна

Тимоті Дж. Келлер | Пресвітеріанська церква Відкупителя | 2010

ПОСЛАННЯ АПОСТОЛА ПАВЛА ДО ГАЛАТІВ

ПОСІБНИК ДЛЯ УЧНЯ

Усі права збережені © 2010 Тимоті Дж. Келлер та Пресвітеріанська церква Відкупителя.
Усі права збережені. Відповідно до обмежень щодо авторських прав, жодну частину цього матеріалу не можна відтворювати в будь-який спосіб або зберігати будь-яким засобом без дозволу *Пресвітеріанської церкви Відкупителя (Redeemer Presbyterian Church 271 Madison Ave., Suite 1600 New York, NY 10016)*

www.kraynebo.com

Видавництво «Крайнебо»

Переклад українською мовою.

Усі права збережені © 2019 Видавництво «Крайнебо»

Версія 1 – 1 липня 2019 р.

Як користуватися цим матеріалом

Це вивчення Послання до галатів розбите на тринадцять занять. Кожне заняття складається з двох розділів: вивчення Біблії та розділу з вправами або роздумами. Перший розділ розбирає уривок з Послання до галатів, а другий містить концепції з Послання, які допомагають краще зрозуміти його (через роздуми) та застосувати до життя (через вправи).

Щоб зростати у Христі, цей матеріал можна використовувати трьома способами. Наводжу їх у порядку зростання їхньої ефективності.

Особисто. Ви можете використовувати цей посібник разом із найкращими коментарями до Послання. Я рекомендую коментарі Джона Р. В. Стотта «Послання до галатів» (*The Message of Galatians from The Bible Speaks Today Series* (Downers Grove, Ill.: InterVarsity Press, 1968). Читаючи матеріали цього посібника разом із коментарями, ви зможете пройти його самостійно.

У неформальній малій групі. Це групка з двох або трьох людей, які захочуть разом пройти цей матеріал. У такому випадку Вам треба придбати коментарі Стотта і розбирати заняття, періодично збираючись разом, щоб поділитися основними моментами, які ви вивчили. Цей спосіб значно кращий від попереднього, бо він вносить деяку відповідальність, а також залучає спільноту, як фактор занять.

У домашній біблійній групі із навченим лідером. Це найкращий контекст для цього посібника. Зміна євангельського життя найкраще відбувається у спільноті, де є баланс поклоніння, дружби та вивчення. Концепції, наведені у цьому посібнику, можуть стати причиною змін у житті, однак вимагають ретельних роздумів. Найкраще це відбувається у спільноті малої групи, яка збирається регулярно. Якщо Ви насправді хочете зрозуміти цей матеріал і зростати через нього, тоді такий спосіб – найкращий!

НОТАТКИ ДЛЯ ЛІДЕРА

Матеріали

У це вивчення Послання до галатів входить посібник для кожного учасника групи та посібник для лідера (який Ви зараз читаете). У посібнику тринадцять занять, у кожному є розділ вивчення Біблії та розділ «читання і роздуми», або розділ із вправами. Посібник лідера містить усе, що є у посібнику учня, а також вступний матеріал для вчителів про біблійні тексти і запропоновані відповіді на запитання з вивчення Біблії.

Планування Вашого щотижневого заняття

Матеріал розрахований на двогодинні зустрічі. Якщо у Вас менше часу, то лідеру доведеться адаптувати матеріал. Щоб виділити достатньо часу на поклоніння, роздуми та молитву, стежте, щоб вивчення Біблії та розділ «читання та роздуми/вправи» не тривали понад годину (разом). Найоптимальніше – 45 хвилин. Загалом у посібнику є більше матеріалу, ніж може пройти мала група, маючи одне заняття на тиждень. Тому важливо взяти до уваги такі поради:

Якщо Ви бажаєте пройти все:

1. Перш ніж прийти на зустріч, усі учасники групи *мають* прочитати розділ «читання та роздуми/вправи» та написати відповіді на запитання. («Старші» групи також можуть заздалегідь прочитати текст із Галатів та відповісти на запитання вивчення Біблії). Основну частину часу Ви можете присвятити обговоренню тексту, використовуючи запитання для вивчення Біблії. Після цього Ви можете коротко обмінятися найкращими думками учасників групи до розділу «читання та роздуми/вправи».

Інколи Ви можете робити це по-іншому. Можна виділити менше часу на вивчення Біблії, а більше – на «читання та роздуми/вправи». Попередня підготовка є необхідною умовою для кожного з цих випадків, якщо на Ваших зустрічах Ви хочете пройти увесь матеріал.

Інший спосіб пройти все – це організувати понад тринадцять зустрічей.

2. Якщо Ваша група не може готуватися заздалегідь, то кожного тижня лідер групи повинен обирати, на якому розділі зосередитися: *або* на вивченні Біблії, *або* на розділі «читання та роздуми/вправи». Якщо Ви оберете вивчення Біблії, то скористайтеся відповідними запитаннями, щоб сприяти обговоренню в групі, а також заохочуйте учасників самостійно пройти розділ «читання та роздуми/вправи». Ви можете коротко підсумувати, про що він, вказуючи на те, як він стосується уривка з Послання, який ви проходите.

Після цього можна вголос прочитати деякі частини розділу (якщо він довгий), або увесь (якщо він короткий) і розпочати обговорення, ставлячи запитання.

Наведені нижче розділи «читання та роздуми/вправи» є, напевно, найважливішими. Майте це на увазі, плануючи заняття.

- Заняття 1. Читання та роздуми: Вступ Мартіна Лютера до Послання до галатів
- Заняття 3. Читання та роздуми: Два блудні сина
- Заняття 4. Вправа: Ходити «рівно» за Євангелієм
- Заняття 5. Читання та роздуми: Благодать та зростання (уривок Ловлейса)
- Заняття 6. Вправа: Діла, слова та серце
- Заняття 8. Вправа: Ідоли серця
- Заняття 10. Вправа: Сина чи раби?

Підготовка до вивчення Біблії

Усі біблійні цитати у посібнику наведено з українського перекладу Біблії Івана Огієнка. Однак Ви можете обирати також інші переклади.

Відповіді, запропоновані у посібнику, для лідера та групи можуть бути тільки вступом. Найкраще, якщо під час підготовки до зустрічі лідер буде дотримуватися наведеної нижче послідовності.

- Дайте відповіді на запитання самостійно. Запишіть їх у посібнику для учня до того, як прочитаєте відповіді з посібника для лідера. Тоді доповніть та перевірте свої відповіді за допомогою запропонованого матеріалу.
- Важливо адаптувати запитання. Ви знаєте себе та свою групу. Ви знаєте, які запитання можуть бути занадто складними або нецікавими. Можливо, Ви побачите інші теми у Посланні, які захочете обговорити. Тому підготуйте свої власні запитання. Церква Відкупителя пропонує прекрасні посібники для організації малої групи та підготовки чудових запитань для обговорення.

Послання апостола Павла до галатів

Зміст

Як користуватися цим матеріалом	3	Заняття 7 Галатів 3:26 - 4:7	
Історичний контекст послання до галатів	7	Божі діти.....	55
Вступ до послання до галатів		Читання та роздуми. Усиновлення у Христі...	57
Заняття 1 Галатів 1:1-9		Заняття 8 Галатів 4:8-20	
Унікальність Євангелія	9	Місія, що ґрунтується на Євангелії.....	65
Читання та роздуми. Вступ Мартіна Лютера до Послання до галатів	11	Вправа. Ідоли серця	67
Заняття 2 Галатів 1:20-24		Заняття 9 Галатів 4:21-31	
Життя, що його змінило Євангеліє.....	15	Благодать неплідній	75
Вправа. Свідчення	17	Вправа. Євангельське прощення	77
Заняття 3 Галатів 2:1-10		Заняття 10 Галатів 5:1-15	
Єдність у Євангелії.....	21	Свобода Євангелія.....	87
Читання та роздуми. Два блудні сини.....	23	Вправа. Сини чи раби?.....	89
Заняття 4 Галатів 2:11-21		Заняття 11 Галатів 5:16-25	
Жити Євангелієм	31	Євангельський характер	93
Вправа. Ходити «рівно» за Євангелієм	35	Вправа. Плід Духа.....	95
Заняття 5 Галатів 3:1-14		Заняття 12 Галатів 5:26-6:5	
Євангеліє та віра.....	41	Євангельські стосунки.....	101
Читання та роздуми. Благодать і зростання... ..	43	Вправа. Євангельські стосунки	103
Заняття 6 Галатів 3:15-25		Заняття 13 Галатів 6:6-18	
Євангеліє та Закон.....	47	Що посієш – те й пожнеш	109
Вправа. Діла, слова та серце.....	49	Читання та роздуми.	
		Ще одне слово Лютера.....	111

ІСТОРИЧНИЙ КОНТЕКСТ ПОСЛАННЯ ДО ГАЛАТІВ

Апостол Павло був місіонером, який засновував нові церкви. Успішно заснувавши церкву, він ішов із того регіону, але продовжував наглядати за спільнотою через свої листи. Одним із таких листів є Послання до християнських церков галатського регіону Малої Азії. Більшість вчених схиляються до думки, що цього листа апостол Павло написав приблизно 50 р. н. е. (Всього лиш через 15-20 років після смерті Христа). Краще зрозуміти суть цього послання допоможуть нам три історичні передумови.

- У цьому посланні Павло порушує тему соціального та расового поділу галатських церков. Перші християни в Єрусалимі були євреями, але коли Євангеліє почало поширюватися, то все більше і більше язичників почали приймати Христа. У галатському регіоні була група вчителів, які почали наполягати, що язичникам потрібно дотримуватися ритуальних законів Мойсея, як це робили євреї. Вони навчали, що язичникам треба дотримуватися єврейських приписів щодо їжі, а також робити обрізання задля «повного прийняття» і Божої ласки.
- Хоча сьогодні ми можемо бути далекими від цього протиріччя, але у відповіді Павла є незмінна і важлива істина. Він навчав, що культурний поділ та відсутність єдності у галатських церквах ставалися через нерозуміння природи Євангелія. Наполягаючи на формулі «Христос *плюс* ще щось», яка дає нам повне прийняття Богом, ці вчителі представляли абсолютно інший спосіб доступу до Бога («інше Євангеліє», 1:6), ніж той, який представив їм Павло («те, що ми благовістили»). Саме це «інше Євангеліє» створювало культурний поділ та ворожнечу. Павло завзято та безкомпромісно боровся з «іншим Євангелієм», оскільки втратити справжнє Євангеліє означало втратити самого Христа (1:6). Тому в цій суперечці на карту було поставлено все.
- Факт історичного контексту, який є найочевиднішим, часто залишається знехтуваним. У Посланні до галатів Павло детально роз'яснює Євангеліє і те, як воно працює. Однак першими читачами цього пояснення є віруючі *християни*. І якраз віруючі, а не ті, хто не є християнином, мають ще раз вчитися і ще раз застосовувати Євангеліє до свого життя.

НЕЗМІННА ВАЖЛИВІСТЬ ЄВАНГЕЛІЯ

У християнських колах є поширеною думка, що «євангеліє» – це щось лише для невіруючих. Ми припускаємо, що Євангеліє – це така собі «абетка», ази християнства, яку «зрілі» християни не мають потреби переглядати чи чути ще раз. Натомість таким християнам начебто треба переходити до «вищої математики» християнства. Але це велике проголошення Євангелія галатам було написано віруючим, які не бачили, як застосувати Євангеліє у тих життєвих проблемах, із якими стикалися. Тому Павло відповідає на відсутність єдності та расовий поділ не просто закликком «будьте кращими християнами», але закликаючи їх жити згідно з Євангелієм. Це означає, що християни потребують Євангелія такою ж мірою, як і нехристияни. Проблеми

виникають через те, що вони схильні втрачати значення та забувати Євангеліє. Поступу можна досягнути, лише якщо знову і знову глибше і глибше осягати та застосовувати Євангеліє.

Євангеліє показує нам, що наша духовна проблема це не просто невміння бути слухняними Богові, але також у тому, що ми *покладаємося* на свій власний послух у тому, щоб нас прийняв Бог, щоб ми самі себе прийняли, а також нас прийняли інші. Кожна хиба характеру виходить із цього природного імпульсу – своєю поведінкою та досягненнями самому бути своїм особистим «спасителем». З одного боку, горді та самовпевнені особистості вибудовують свою ідентичність на ґрунті власних досягнень (думаючи, що їм все вдається). З іншого боку, підґрунтям ідентичності знеохочених та депресивних людей *також* є їхня поведінка (адже вони думають, що їм нічого не вдається).

Тому віра в Євангеліє – це не просто спосіб входження до Божого Царства. Це також спосіб дати собі раду з будь-якими перешкодами та зростати у будь-якій сфері. Євангеліє – це ази християнства, але це також і «початок та кінець» християнського життя. Євангеліє – це спосіб оновити і перетворити будь-що через Христа – серце, стосунки, церкву, спільноту. Всі наші проблеми виникають тому, що ми недостатньо зосереджені на Євангелії. Якщо говорити у позитивному світлі, то Євангеліє змінює наші серця, наші думки та наше ставлення до абсолютно всього у житті.

Євангеліє виправдальної віри означає, що хоча християни у своїй суті все ще є грішними та продовжують грішити, однак Бог у Христі їх прийняв і вони є праведними у Божих очах. Тому можна сказати, що *ми є більш грішними, ніж можемо це собі уявити, але водночас і більше любленими та прийнятими у Христі, ніж коли-небудь могли б сподіватися*. Це закладає абсолютно нову динаміку для особистого розвитку. Це означає, що більше ми бачитимемо свої вади та гріхи, то ціннішою, життєдайнішою і дивовижнішою здаватиметься нам благодать. Водночас, що більше ми розумітимемо Божу благодать та прийняття у Христі, то краще нам вдаватиметься не заперечувати та не захищати свій гріх – і ми зможемо визнати те, яким він є насправді.

Це закладає також цілковито нову динаміку для дисципліни та послуху. По-перше, знання про наше прийняття у Христі *полегшує* нам визнання того, що ми є грішними (адже ми знаємо, що нас не відкинуть, якщо ми визнаємо справжню глибину свого гріха). По-друге, Божий Закон перестає бути тягарем і перетворюється на щось прекрасне. Ми можемо використовувати його, щоб насолоджуватися та наслідувати Того, Хто спас нас, замість того, щоб завойовувати Його увагу та Його ласку. Тепер ми змагаємося «заради радості, яка перед нами», а не «через страх, який позаду нас».

Що з цього короткого історичного огляду було найкориснішим? Чому?

Послання апостола Павла до галатів

Унікальність Євангелія

Заняття 1 | Галатів 1:1-9

У більшості своїх послань до церков Павло після привітання висловлює вдячність за життя людей. Але новини, які він почув про церкву в Галатії, глибоко його засмутили. Його емоції починають проявлятися майже одразу.

ПРОЧИТАЙТЕ ГАЛАТІВ 1:1-9

1. Опишіть тон Павла (чи настрій), яким він писав це послання. Що спричинило таке ставлення? Чи є воно виправданим?

2. Павло називає себе «апостолом». Чого з віршів 1-9 можна навчитися про те, ким усе-таки є апостол і що він робить?

3. Павло пропонує короткий огляд Євангелія у перших віршах. Жоден огляд не є повним, але чи складаються всі ці частини в одне ціле?

4. Згідно з віршами 6-7 будь-яка зміна Євангелія анулює його та робить недійсним. Чому?

5. Як люди «додають до Євангелія» сьогодні, применшуючи його силу?

6. Яким є ставлення Павла до тих, хто спотворює Євангеліє (вірші 8-9)? Як ми можемо впевнитися, що Євангеліє, в яке ми віримо, є «істинним»?

7. Опишіть Євангеліє своїми словами так, як ви його розумієте зараз. Поділіться з іншими та обговоріть. Пізніше поверніться до цього запитання та порівняйте своє розуміння наприкінці цього курсу.

Послання апостола Павла до галатів

Вступ Мартіна Лютера до Послання до галатів¹

Заняття 1 | Читання та роздуми

(Скорочено та адаптовано Тимоті Келлером)

Читайте з олівцем

«!» – щось, що було для вас корисним.

«?» – є запитання.

1. Найважливіше у світі

Одна доктрина, яку я найбільше бережу в серці, – це віра у Христа, від Якого, через Якого і до Якого скеровано всі мої теологічні роздуми вдень і вночі. Доктрину виправдання через віру можна назвати саме тієї скелею, яку зрушив сатана у раю, переконавши наших прабатьків, що вони самі своєю мудрістю та силою можуть бути немов боги. З того часу увесь світ вигадує собі численні релігії та способи, через які без Христа, своїми силами хоче відкупити себе від зла та гріхів.

Коли Павло обговорював біблійну доктрину виправдання вірою, то він пояснював, що є кілька видів «праведності». По-перше, є політична, або *соціальна праведність* – це закони держави, яких можуть навчати і які можуть захищати юристи та правники. По-друге, є *культурна праведність*, – це стандарти нашої сім'ї, соціальної групи чи класу, яких можуть навчати батьки та вчителі. По-третє, є *етична праведність* – Десять заповідей та Божий Закон, яких може вчити Церква, але тільки у світлі *Христової праведності*. Усі вони не становлять загрози, якщо тільки ми не приписуємо їм силу спокутування гріхів, щоб задобрити Бога чи щоб заслужити благодать... Такі види праведності є Божими дарами, як і всі добрі речі, якими ми насолоджуємося.

Однак є ще одна праведність, що стоїть понад усіма іншими. Це та, яку апостол Павло називає «праведністю віри» – Христова праведність. Бог приписує її нам незалежно від наших діл. Іншими словами – це *пасивна праведність*, адже всі інші є *активними*. Бо ми нічого не можемо *зробити*, щоб її отримати, і нічого не можемо *віддати* замість неї. Ми можемо лише отримати її.

2. Потреба у Христовій праведності

Ця «пасивна» праведність є таємницею, яку світ не може зрозуміти. Навіть більше, самі християни ніколи до кінця не розуміють її, а тому не користуються нею, коли стикаються з труднощами чи спокусами. Тому ми маємо постійно навчати про неї, повторювати її та втілювати її у життя. Того, хто не розуміє цієї праведності чи не цінує її в своєму серці, будуть постійно переповнювати страх і депресія. *Ніщо не дає такого миру, як пасивна праведність.*

Йдучи за своєю природою, люди, стикнувшись із небезпекою чи навіть смертю, обов'язково оцінять власну значущість. Ми захищаємо себе від усіх небезпек, апелюючи до своїх добрих вчинків і моральних зусиль. Але тоді спогади про наші гріхи та недоліки починають переважати і невідворотно розривають нас на шматки. Ми думаємо собі: «Скільки помилок і зла я накоїв!» Будь ласка, Боже, дозволь мені жити, щоб я міг виправити заподіяне».

Ми стаємо одержимими своєю *активною* праведністю та жахаємося власних недоліків. Однак справжнє зло полягає в тому, що ми довіряємо своїй власній силі бути праведними і не хочемо підвести очі догори, щоб побачити, що Христос помер за нас... Тому для обтяженої совісті немає кращого ліку від відчаю та відчуття негідності, окрім ухопитися за прощення гріхів *благодаттю*, безкоштовно даною в Ісусі Христі. Це і є та пасивна Христова праведність... Якщо б я намагався виконати Закон самотужки, то не міг би довіритися власним зусиллям, а також не міг би встати на суді перед Богом. Тому ... *Я спочину лише на Христовій праведності... яку я не можу здобути, лише отримати. Бог Отець безкоштовно дає її нам через Ісуса Христа.*

3. Закон і благодать

Це абсолютне та унікальне вчення для всього світу. Завдяки Христу ми можемо жити так, ніби немає Закону, чи гніву, чи покарання. В певному сенсі ці речі більше не існують для християн, а лише цілковита благодать та милосердя заради Христа. Коли ми перебуваємо у Христі, то Закон стає для нашого життя найкращим поводитирем, але до того моменту, як Христова праведність осінить нас, усе, що може зробити Закон – це вказати на нашу гріховність і засудити нас. Навіть більше, тим, хто є поза Христовою праведністю, Закон потрібно дуже ретельно роз'яснювати. Чому? Щоб Закон упокорив людей, які вважають, що мають силу бути праведними перед Богом, і вони зрозуміли, що є грішниками.

Саме тому треба дуже обачно застосовувати Закон. Якщо ми використовуємо Закон для того, щоб Бог прийняв нас за нашу слухняність, тоді в нашому розумінні Христова праведність змішується із заробленою (моральною) праведністю. Якщо ми намагаємося заслужити свою праведність, *роблячи* багато добрих справ, то насправді нам не вдається зробити нічого. Ми не задовольняємо Бога своєю системою «діла – праведність», а також ми не поважаємо тієї мети, заради якої Закон узагалі було дано. Але якщо спочатку ми отримаємо Христову праведність, тоді можемо користуватися також і Законом. Не для того, щоб отримати спасіння, але задля Його честі та слави і щоб у любові висловити Йому свою вдячність.

Невже нам нічого не треба робити, щоб здобути праведність? Так, *анічогісінько!* Бо ця праведність дається просто так, не через слухання чи знання, але радше через знання і віру тільки у те, що Христос сидить по правиці Отця не щоб бути нашим Суддею, але щоб *замість* нас бути нашою мудрістю, нашою праведністю, нашою святістю, нашим спасінням! Тепер Бог не бачить у нас гріха, бо у цій небесній святості немає місця для гріха. Тому тепер ми з упевненістю можемо думати: «Хоча я все ще грішу, я не падаю духом, бо Христос живе, Він є моєю праведністю та вічним життям». У цій праведності я не маю гріха, страху, сумління, яке мені докоряє, та страху смерті. У цьому житті та в цій своїй праведності я є грішником, але у мене є інше життя, інша праведність, що перевершує це життя, – вона у Христі, Сині Божому, Який не знає ні гріха, ні смерті, але є вічною праведністю та вічним життям.

4. Жити Євангелієм

Доки ми житимемо на землі, нас обвинувачуватимуть, ми зіткнемося зі спокусами, опинимося під тиском тягарів та суму, нас битиме Закон зі своїми вимогами активної праведності. Саме тому в Посланні до галатів апостол Павло залишає нам пояснення, щоб навчити нас, утішити нас та щоб ми постійно пам'ятали про цю Христову праведність. Бо якщо загубити істину про *виправдання лише Христом* (а не нашими ділами), тоді всі християнські істини також загубляться. Не існує жодного компромісу між християнською праведністю та схемою «діла – праведність». Немає іншої альтернативи християнській праведності, яка не вкладалася б у схему «діла – праведність»: якщо ми не будемо своєю впевненістю на ділах Христа, то, напевно, будемо її на впевненості у власних вчинках. На цій істині та *тільки* на цій істині Церква побудована та стоїть.

Цю різницю легко висловити, але дуже важко нею жити. Тому я кидаю вам виклик постійно вправлятися у цьому через навчання, читання, роздуми про Слово та у молитві, щоб у часи випробування ви змогли *розказати* та *утішити* як свою совість, так і ближніх, привести їх від Закону до благодаті, від праведності вчинків до Христової праведності. У часи боротьби диявол намагатиметься залякати нас, використовуючи проти нас наше минуле та гнів і Закон Божий. Тому якщо ми не бачимо різниці між цими двома видами праведності і якщо вірою ми не тримаємося Христа, Який сидить по правиці Отця (Євреїв 7:25) та заступається за нас, грішників, перед Отцем, тоді ми перебуваємо під Законом, а не під благодаттю. Христос тоді є не Спасителем, а законодавцем, і ми тоді маємо не спасіння, а лише вічний відчай.

Тому навчіться «розповідати Євангеліє» своєму серцю. Наприклад, коли Закон підкрадається у вашу совість, навчіться бути хитрим логіком. Навчіться використовувати проти нього аргументи Євангелія. Скажіть:

О, Законе! Ти пробрався у царство моєї совісті і правив би там, осуджував би мене за гріх і викрадав би з мого серця радість, яку я маю через віру в Христа, і заганяв би мене у відчай, щоб я жив без надії. Але ти перейшов свою межу. Знай своє місце! Ти є дороговказом для моїх учинків, але ти не є Спасителем і Господом мого серця. Бо я охристився і через Євангеліє я покликаний отримати праведність та вічне життя... *Тому не турбуй мене!* Бо я не дозволю тобі, о нестерпний тиране та мучителю, владарювати у моєму серці та совісті, бо вони є трон і храмом Христа, Сина Божого, Який є Царем праведності та миру та моїм найсолодшим Спасителем і Посередником. Він вбереже спокій та радість у моїй совісті через чисту істину Євангелія, через знання незаслуженої небесної благодаті.

Коли ми будемо певні цієї праведності, то не лише бадьоро та добре працюватимемо у своєму покликанні, але й упокоримося перед усілякими тягарями та небезпеками у цьому теперішньому житті, бо ми знаємо, що такою є воля Божа і що цей послух є для Нього приємним. Саме цей аргумент Павло роз'яснює в цьому Посланні та протиставляє лжевчителям, які затьмарили розуміння галатів щодо праведності через віру.

ДЛЯ ОБГОВОРЕННЯ

- 1. Якою є ключова різниця між Христовою праведністю та іншими видами праведності?**
- 2. Що таке пасивна праведність?**
- 3. Чому різниця між пасивною та активною праведністю є настільки важливою?**
- 4. Назвіть щось одне, що найкраще запам'яталося вам від Лютера? Як це може змінити Вас, якщо Ви збагнете і застосуєте це у своєму житті?**

¹ Мартін Лютер, вступ до «Коментарів до Послання до галатів», 1535 р.

www.kraynebo.com

Видавництво «Крайнебо»
Львів, Україна

9 786177 601387